

GAZİANTEP BAŞPINAR OSB'DE

2 ŞUBAT – 9 MART 2022 TARİHLERİ ARASINDA YAŞANAN

FİİLİ İŞÇİ GREVLERİNE DAİR RAPOR

GİRİŞ

Gaziantep Başpınar Organize Sanayi Bölgesinde (OSB), ilki 2 Şubat'ta Zafer Tekstil'de, sonuncusu 9 Mart'ta Kevser Halı'da yaşanan, 31'i tekstil işkolunda olmak üzere, toplamda 35 fabrikada zam talebiyle direnişler yaşandı. Toplamda 13 bine yakın işçinin çalıştığı bu fabrikaların büyük çoğunluğunda işçilerin tamamı direnişlere katıldı ve direnişler sırasında bu fabrikalarda üretim tamamen durdu. Yaklaşık 40 güne yayılan bu işçi eylemleri, 1996'da 20 bin işçinin katılımıyla gerçekleşen ve bir ay süren Ünal'dı Dokuma İşçileri Direnişi ve 2012'de 6 Fabrikada toplam 5 bin tekstil işçisinin katıldığı ve 10 gün süren Başpınar Grevi'nden bu yana Antep'te yaşanan en büyük işçi eylemleri oldu.

Tamamı sendikasız olan, fiili grevlerin yaşandığı, her biri diğerini tetikleyerek ve etkileyerek yayılsa da, ne yazık ki ortaklaşmayan, aynı gün, aynı anda direnişe geçen fabrikaların dahi ayrı ayrı hareket ettiği, en kısası 2 saat, en uzununu 3 gün süren bu direnişlerin sonucunda Başpınar işçileri önemli kazanımlar ve önemli deneyimler elde ettiler.

Bu direnişlerden iki ay önce, Başpınar'da 15 ayrı tekstil ve dokuma fabrikasından işçi temsilcileri ve işçi komitelerinin bir araya gelerek başlattığı bir girişimle kuruluş çalışmalarını başlatan sendikamız Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası (BİRTEK-SEN), tam da bu direnişlerin yaşandığı günlerde kuruluşunu tamamladı. Başta Antep ve Urfa olmak üzere, tekstil işkolunda on yıllardır işçilerin örgütlenme ve mücadele birikimini heba eden, bu bölgedeki pek çok önemli fabrika örgütlenmesinin ve mücadelelerinin hüsrana sonuçlanmasına, işçilerin sendikalara ve sendikalaşmaya karşı güvenini yitirmesine sebep olan, bürokrat, patron işbirlikçisi sarı sendikacılığa karşı işçiler içinde büyük bir tepki birikti. Gerek bu bölgede gerekse de ülkenin diğer bölgelerinde, özellikle tekstil işkolunda son dönemde yaşanan işçi direnişlerinin ve grevlerin büyük çoğunluğunun sendikasız veya sendikalara rağmen gerçekleşiyor olması, işçiler içinde sendikalara ve sendikalaşmaya dair güvensizliğin ve bu anlamda yaşanan tahribatın düzeyini de göstermektedir. İşte sendikamız BİRTEK-SEN, tam da bu dönemde; yani işçilerin gittikçe ağırlaşan ve katlanılmaz hale gelen bu sefalet ve sömürü koşullarına karşı işçilerin gerçek anlamda birliğini sağlayacak ve ortak mücadelesini örgütleyecek bir sendikaya en çok ihtiyaç duyduğu bu dönemde, bizzat işçiler tarafından kuruldu. İşçilerin yönettiği, işçilerin karar aldığı, mücadelecilerce bir işçi sendikası olma iddiasıyla kurulan BİRTEK-SEN, '96 Ünal'dı Direnişi'nden, Başpınar Grevi'ne, Çemen Tekstil Grevi'nden Güven Boya, Yasin Kaplan, Angel Halı direnişlerine, Urfadaki Özak Tekstil ve Uğur Tekstil direnişlerine kadar, son 25-30 yıldır bu bölgede yaşanmış hemen hemen bütün önemli işçi direnişlerine ve mücadelesine önderlik etmiş işçiler tarafından kurulmuştur. Bu özelliğiyle zaten daha kurulurken bağırında tekstil ve dokuma işçilerinin mücadele birikimiyle kurulan sendikamız, Antep'te son yaşanan işçi direnişlerinin de içine doğarak bu birikimi ikiye katlamış oldu.

Sendikamız, daha kuruluşu tamamlanmadan başlayan Antep'teki işçi direnişlerine ilk günden itibaren müdahil olmuş ve son işçi direnişinin yaşandığı güne kadar da kurucuları, yöneticileri ve bütün imkanlarıyla direniş yerlerinde, işçilerin yanında olmuştur. Direniş yaşanan 35 fabrikadan, çok kısa sürdüğü için yetişemediğimiz bazı yerler dışında, büyük çoğunluğunda bizzat fabrika önüne giderek, dayanışma örgütleyerek ve bazılarında direnişin güçlü bir şekilde sürmesi ve kazanımla bitmesinde bizzat rol oynayarak destek olmuş, tüm gövdesiyle bu direnişlerin tam içinde yar almıştır.

Antep'teki son işçi direnişlerine dair bu rapor, başından sonuna bizzat içinde yer alarak yaptığımız gözlemler, direnişlerin yaşandığı hemen her fabrikadan yüzlerce işçiyle yaptığı toplantı ve görüşmelerden çıkardığımız sonuçlar doğrultusunda hazırlanmıştır.

Birleşik Tekstil, Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası (BİRTEK-SEN)

DİRENİŞ YAŞANAN FABRİKALAR VE DİRENİŞLERİN SONUÇLARI:

- Zafer Tekstil:** Patronun zamlı ücreti 4850 TL olarak açıklamasını kabul etmeyen işçiler 5500 TL ücret talebiyle 2 Şubat'ta iş bıraktı. İki vardiyadan yaklaşık 200 işçinin katıldığı birkaç saat süren iş bırakmanın ardından patrona üç gün zaman veren işçiler işbaşı yaptı. Sürecin sonunda işçiler ücretlerini arttırarak 5500 TL'ye çıkarmayı başardı.
- Melike Tekstil:** 3 Şubat günü işçiler patronun açıkladığı 5200+300 TL devamlılık primini kabul etmeyerek 6000 TL net ücret talebiyle iş bıraktı. İşçiler aynı zamanda kar yağışlarından dolayı çalışmadıkları günlerin ücretlerinin kesilmesini de kabul etmedi. Yaklaşık dört saat süren iş bırakma eylemi patronun işçilerden iki gün zaman istemesi üzerine son buldu. Ancak bu süre uzadı. Patron 10 Şubat'ta ücretleri 5600+300 TL devamlılık primi açıkladı. İşçiler bu ücreti de kabul etmeyerek yeniden iş bıraktı. Ancak çok kısa süren ikinci iş bırakmanın ardından işçiler anlaşma sağlayarak iş başı yaptı. İşçiler ücretlerine 400 TL ek zam almayı başarmış oldu. Aynı zamanda kar yağışlarından dolayı yapılan kesintiler de işçilerin hesaplarına yatırıldı.
- Has Çuval:** 3 Şubat'ta işçiler AGİ'nin kaldırılmasına karşı fabrika önünde eylem gerçekleştirdi. Yaklaşık 2 saat süren iş bırakmanın ardından işçiler işbaşı yaptı. İşçiler 9 Şubat'ta yeniden iş bıraktı. Patronla görüşmek için giden üç temsilci işten çıkarıldı. İşçilerin birliği dağılınca ücretlerde bir değişiklik olmadan işbaşı yapıldı.
- Güler Çuval:** 4 Şubat günü dokuma bölümünde çalışan iki vardiyadan işçiler hem baktıkları makine sayısının arttırılmasına hem de açıklanan 5250 ücrete karşı yaklaşık iki gün boyunca iş bıraktılar. İşçiler arasındaki bölünmelerden faydalanan patron 10 Güler Çuval işçisini işten çıkardı. Eylemlerin ardından işçilerin ücreti 150 TL daha artarak 5400 TL'ye yükseldi.
- Grand Halı:** Konfeksiyon bölümünde işçiler 4250 ile 5250 lira arasında verilen aylığı, seviyati bölümünde 5425 lira verilen aylığı kabul etmedi ve iş durdurdu. Bir gün dışarıda bekleyen işçiler taleplerini kabul ettiremeden işbaşı yaptı.
- Sevinçler Sağlık Ürünleri:** 4 Şubat günü patronun asgari ücret dayatmasına karşı iş bıraktı. Yaklaşık 6 saat süren iş bırakma eyleminin ardından 250 TL zam alınmış oldu. İşçiler işe başladıktan sonra işçiler üzerindeki baskılar arttırıldı. İşçilere içeride zorla tutanak imzalatıldı. Tazminatsız işten çıkarmalar yaşandı.
- Kartal (Sanat Halı):** 4 Şubat'ta iki vardiyadan işçiler iş bıraktı. Patronun işçilerden birkaç gün zaman istemesi üzerine işçiler iş başı yaptı. İşçilerin talebi kalfalar için 6500+400 devamlılık primi, telciler için 5500+400 devamlılık primi. Günler sonra işçilerin maaşlarına ortalama 150 TL daha ek zam yapıldı. İşçilerin ücretleri, kalfalar için 6250+250 TL devamlılık primi, telciler için 5250+250 TL devamlılık primi oldu.
- İpek Mekik Halı:** İşçiler, 5 Şubat'ta iş bıraktı. Patronun Halfe için 6600 TL teklifini kabul etmeyerek fabrika önünde bekleyen işçilerden patron zaman istedi. İşçiler herhangi bir değişiklik olmadığı için 23 Şubat'ta yeniden iş bıraktı. Sendikamızın fabrika önüne gitmesinden ve işçilerle görüşmesinden kısa bir süre sonra işçilerin talebi olan 6800 TL ücret ve atkı başı ücretlerinin de 11 TL olması kabul edildi.
- Şireci Akrilik:** 5 Şubat'ta 3-11 vardiyası içeri girmeyerek fabrika önünde 7-3 vardiyası ile buluştu. İşçilere teklif edilen ücret 5000 TL+300 TL devamlılık primi oldu. İşçilerin talebi ise 5700 TL+ 300 TL devamlılık primiydi. Yaklaşık üç saat süren iş bırakma eyleminin ardından işçiler 5300 TL net maaşla işbaşı yaptı.
- Şireci Cotton:** 5 Şubat günü gece vardiyası ile 3-11 vardiyası fabrika önünde buluşarak eyleme geçti. 5000+300 TL devamlılık primini kabul etmeyen işçiler yaklaşık bir gün süren iş bırakma eyleminin ardından 5200+250 TL devamlılık primine anlaşarak işbaşı yaptı.

- 11- **Gürteks:** 7 Şubat'ta 4-12 vardiyası içeri girmeyerek içerideki vardiya ile fabrika önünde buluşarak eyleme başladı. Gece vardiyası da çalışmayarak dışarıda bekleyişini sürdürdü. Fabrika yönetiminin 5200 lira aylık artı 200 lira devam primi teklifini kabul etmeyen işçiler, en az 5500 lira aylık artı iki bayramda da 10 yevmiye ikramiye talebiyle bekleyişini sürdürdü. Yaklaşık bir buçuk gün süren eylemin ardından işçilerin ücreti 5400+100 TL devamlılık primi oldu.
- 12- **Besler Un:** 8 Şubat'ta iş bırakan işçilerin eylemi yaklaşık 8 saat sürdü. İşçiler, iş bırakmanın ardından ücretlere kıdemine göre 200 ile 500 TL arasında ek zam almış oldu.
- 13- **Elyaf İplik:** 9 Şubat'ta üç vardiya da fabrika önünde toplanarak açıklanan zammı kabul etmeyerek eyleme başladı. İşçilerin talebi, polip 6000+350 TL, süperba operatör 5900+350 TL, büküm 5750+350 TL iken patronun teklifi 4970+350 büküm, 5250+350 TL süperba, 5350+350 TL polip oldu. Patron aynı gün içerisinde 4 işçiyi işten çıkardı ancak işçilerin bekleyişi sürdü. Üç gün süren mücadelenin ardından işçilerin kaldırılmasını istediği devamlılık primi kaldırıldı ve işçiler 400 TL zam alarak işbaşı yaptı.
- 14- **Ahmet Aslansoy Tekstil:** 9 Şubat'ta üç vardiyanın işçileri de çalışmayarak iş bıraktı. Patronun asgari ücret dayatmasını kabul etmeyen yaklaşık 150 işçi üç gün boyunca 5000 TL ücret talebiyle fabrika önünde bekleyişini sürdürdü. Ardından işçiler arasında bölünmeler yaşandı ve işçiler fabrika önündeki bekleyişini sonlandırdı. Patron, 15 Şubat'ta 150 işçiyi işten tazminatsız çıkararak fabrikanın üretime ara verdiğini duyurdu.
- 15- **Artemis Halı:** 10 Şubat'ta gece ve gündüz vardiyası işçileri sabah saatlerinde fabrika önünde toplanarak açıklanan yüzde 50 zammı kabul etmedi. Birkaç saat süren iş bırakmanın ardından 175 TL daha zam alan işçiler işbaşı yaptı.
- 16- **Adapak Ambalaj:** İşçiler, 4800+300 TL devamlılık primini kabul etmeyerek iş bıraktı. Yaklaşık 100 işçinin çalıştığı fabrikada 5500 TL net ücret talep etti. Bir gün süren eylemin ardından işçiler ilk teklif edilen ücretle işbaşı yaptı.
- 17- **Rad Çuval:** 11 Şubat'ta gece vardiyası ile 3-11'den çıkan vardiya 5100+200 TL devamlılık primi olarak açıklanan ücrete karşı 5900 TL ücret talebiyle iş bıraktı. İki gün süren iş bırakma eyleminin ardından işçilerin ücreti 5500+400 TL devamlılık primine yükseldi.
- 18- **Durkar İplik:** 5075 TL olarak yatan maaşlara karşı işçiler 11 Şubat'ta taban 5500 net ücret talebiyle iş bıraktı. Birkaç saat süren iş bırakmanın ardından müdür zaman istedi. İşçiler işbaşı yaptı.
- 19- **Durkar Halı:** İşçiler, düşük zamma karşı bir kaç saat iş durdurdu. Yaptıkları eylemin ardından kısmi kazanım elde ettiler.
- 20- **Bade İplik:** 11 Şubat'ta iş bırakan işçiler 5170 TL olarak açıklanan ücretlerinin 5500 TL'ye çıkmasını istedi. Bir gün süren eylemin ardından işçiler arasında bölünmeler yaşanınca bütün işçiler işbaşı yaptı.
- 21- **Bade Halı:** İşçiler, 11 Şubat gecesi, telcilere verilen 5300 lira, halfelere verilen 6400 lira aylık teklifini kabul etmeyerek iş bıraktı. İşçiler tezgahların eski olduğunu, atkı başı ücretin kendilerine bir katkısı olmadığını söyleyerek, atkı başı ücreti kabul etmedi. Terciler en az 6500, halfeler en az 7500 lira talep etti. Başka fabrikalardan işçiler de Bade Halı işçilerini ziyaret ederek destek verdi. İşçiler eylemi kendi temsilcilerini seçerek sürdürdü. Yaklaşık üç gün süren eylemlerin ardından telticilerin ücreti 5750 TL'ye halfelerin ücreti ise 6900 TL'ye yükselmiş oldu.
- 22- **Memfa Tekstil:** İşçiler, 14 Şubat'ta asgari ücret dayatmasına karşı iş bıraktı. Bir gün süren eylemin sonucunda işçilerin ücretlerinde herhangi bir değişiklik olmadan işçiler işbaşı yaptı.
- 23- **Boyar Kimya:** Boyar Kimya fabrikasında işçiler, açıklanan 5400 liralık ücrete karşı 6000

lira maaş talebiyle iş bıraktı.17 Şubat'ta başlayan ve aynı gün biten eylemde işçiler, üyesi oldukları Öz İplik-İş Sendikasına da taleplerini patrona iletmediği için tepki gösterdi. Sendikamızın Genel Başkanı Mehmet Türkmen, Boyar Kimya önünde patronların talimatıyla gözaltına alındı.

- 24- **Güven İplik:** 17 Şubat'ta gece vardiyasında işçiler iş bıraktı. Büküm için 5200 TL fiks operatörü ve polip bölümleri için de 5325 TL açıklanan ücretlere karşı iş bırakan işçiler yaklaşık 11 saat bekleyişin sonunda ücretlerde herhangi bir değişiklik olmadan işbaşı yaptı. Ardından 5 işçi kod 49 ile işten atıldı.
- 25- **Öz Kaplan Halı:** İşçiler 18 Şubat'ta yüzde 50 zammı kabul etmeyerek iş bıraktı. Fabrika önünde yaklaşık beş saat süren iş bırakma eyleminin ardından işçiler ücretlerine ortalama 300 TL daha zam alarak işbaşı yaptı. Genel Başkanımız bu fabrika önünde de patronun şikayeti üzerine gözaltına alındı.
- 26- **Özkaralar BFC:** Büküm bölümü işçileri, ücretlerinin diğer iki bölümden işçilerden daha az açıklanmasına tepki göstererek 18 Şubat akşamı iş bıraktı. 300 TL ek zam yapılmasını isteyen büküm bölümü işçileri geceyi fabrika önünde geçirdi. Sabah işçilerle patronların yaptığı görüşmede patron geri adım atarak 200 TL daha ek zam verdi. İşçiler iş başı yaptı.
- 27- **Atlantik Halı:** 18 Şubat'ta dokuma bölümünün işçileri halfelere verilen 6550 lira sabit ücret, telcilerle verilen 5450 lira sabit ücreti kabul etmeyerek iş durdurdu. Eyleme iki vardiyanın işçileri katıldı. Bir saatlik eylemin ardından işçiler, aylıklarında yaşanan 100 liralık artışla iş başı yaptı.
- 28- **Gür İplik:** 19 Şubat akşamı işçiler, bayram ikramiyesinin kaldırılmasına karşı iş bıraktı. İki vardiyanın işçileri fabrikanın önünde buluştu. Birkaç saat süren iş bırakmanın ardından patronun işçilerden zaman istemesi üzerine işçiler işbaşı yaptı.
- 29- **Karpen Alüminyum:** Petrokimya işkolunda bulunan Karpen'de asgari ücret olarak açıklanan ücretleri kabul etmeyen işçiler 5500 TL ücret talebiyle 19 Şubat gecesi iş bıraktı. Bir gün süren eylemin ardından işçiler 300 TL daha zam alarak iş başı yaptı.
- 30- **3Teks:** 19 Şubat'ta iş bırakan işçiler asgari ücret dayatmasına karşı 5000 TL ücret talebinde bulundu. İki gün süren eylemin ardından işçiler, 50 TL ek zam alarak işbaşı yaptı. Şuana kadar eylemlerde yer alan 7 işçi de tazminatsız bir şekilde işten çıkarıldı.
- 31- **Shag Rugs Halı:** 26 Şubat tarihinde telciler iş bıraktı. 5500 TL olarak açıklanan ücretleri kabul etmeyen işçiler 6000 TL istedi. Patron üç gün zaman istedi. Ardından telcilerin aylıkları 5750 liraya yükseldi. Sonrasında 30'a yakın işçi işten atıldı.
- 32- **Angora Halı:** Patronun halfeye 6200 TL, telciye 5200 TL sabit ücret belirlemesi üzerine işçiler 28 Şubat'ta halfeler için 7300, telciler için 6100 lira sabit talep ederek iş bıraktı. Bir gün süren eylemin ardından telci ücreti 5600'e, halde ücreti ise 6600'e yükselmiş oldu.
- 33- **Reis Halı:** 5250 TL taban ücreti kabul etmeyen telciler 5800 TL talebiyle 28 Şubat'ta iş bıraktı. Yaklaşık iki saat süren eylemin ardından diğer vardiyalardan destek alamadığını söyleyen işçiler 5250 TL ücretle işbaşı yapmış oldu.
- 34- **Bossan Halı:** Dokuma bölümünde patronun halfeye verdiği 6250 TL, Çağcıya verdiği 4.800 TL aylık kabul edilmedi. İşçiler üretimi durdurdu. Bir saat iş durduran işçileri patron görüşmeye çağırdı. İşçiler zam oranını artıramadan işbaşı yaptı.
- 35- **Kevser Halı:** Kevser Halı'da patronun, sabit ücret için de parça başı için de verdiği yüzde 57'lik zam işçiler tarafından kabul edilmedi. 9 Mart sabahı, fabrikanın dokuma bölümünün üç vardiyası ve konfeksiyon bölümü iş durdurdu. Fabrikada üretim iki saat durdu ve iki saatin sonunda işçiler, sabit ücretlerindeki zam oranını yüzde 80'e, parça başında yüzde 60'a çıkardı. Dokuma halfelerinin yevmiyesi, sabit 240 liraya, telcilerin yevmiyesi sabit 200 liraya çıkmış oldu. İşçiler açıklanan zammın ardından işbaşı yaptı.

DİRENİŞLER NASIL BAŞLADI, NELER YAŞANDI?

Başpınar OSB'de son bir ayda 35 fabrikadan 12 bini aşkın işçi, patronların düşük ücret dayatmasına karşı, insanca geçinmelerine yetecek ücret talebiyle iş bırakma eylemleri yaptı. Eylemlerin olduğu işyerlerinin büyük çoğunluğunda işçilerin tamamının direnişe katılması sonucu üretim dururken, bir kısmında fabrikaların bir ya da bir kaç bölümünde üretim durdu. İş bırakmanın olmadığı ancak işçilerin birleşip işyeri yönetimine baskı yaptığı, bunun sonucunda ücretlerinde iyileştirmeler ya da iyileştirme sözü aldığı fabrikalar da oldu. Yapılan eylemlerin bir kısmı üç gün sürerken bir kısmı bir gün, bir kısmı bir kaç saat sürdü. Bu eylemlerin sonucunda işçilerin çok büyük bölümünün ücretlerinde artış sağlandı, zam oranları yenilendi. Bazı fabrikalarda işçiler ücretler konusunda herhangi bir kazanım elde edemedi. Bir fabrikada ise patron, yaşanan iş bırakma eyleminin ardından üretime ara verdiğini söyledi ve işçiler toplu şekilde işten atıldı.

Bu eylemler, ücretlere yapılan zamların, temel tüketim ürünlerine gelen zamlar ve hayat pahalılığı karşısında yetersiz kalması sebebiyle ortaya çıktı. Özellikle ocak sonundan itibaren evlere gelmeye başlayan zamlı ve öncesine göre iki-üç katına çıkan elektrik zamları tepkinin büyümesinde önemli rol oynadı. Ocak ayı ortasında yaşanan kar yağışı sırasında OSB'de yaşananlar; yollar kapandığı için işçiler 16, 20 ve 24 saat çalıştırılması, işe gidilemeyen ve elektrik kesintisi yaşanan günlerin ücretlerinin kesilmesi de bu tepkinin açığa çıkmasında etkili oldu. Bu, istisnasız her eylemin ortak özelliğiydi ve basında da yer buldu.

Eylemlerin bir diğer ortak özelliği ise dağınıklığı ve bir öncülükten yoksun oluşuydu. İşçiler, eylem kararı alırken, iş durdurarak eyleme geçerken ya da eylem sırasında içlerinden temsilciler seçme, komiteler kurma, eylemin seyrine göre hareket etme ve ortak karar alma konusunda oldukça yetersiz kaldı.

Eylemlerin ortak özelliklerinden bir diğeri de hiçbir fabrikada sendikal örgütlülüğün olmayıştı. İş bırakan işçiler kendiliğinden eyleme çıktı, örgütsüzlük ve dağınıklığın yarattığı koşullarla hareket etti. Bunun başlıca sebeplerinden biri, başta tekstil işkolunda olmak üzere sendikal bürokrasinin işçiler arasında yarattığı güvensizlik ve işçilerin kurduğu birliğin sendikalar tarafından tahrip edilmesi. Yalnız bir fabrikada, Boyar Kimya'da Öz İplik İş sendikası örgütlüydü ve burada da işçiler sendikaya rağmen eylem başlattı.

YEREL BASININ TUTUMU

Bunların dışında bu eylemlerin ortak özelliklerinden biri de yerel basının bir bölümü tarafından hedefe konması. İşçiler, 'Bu ücretle geçinemeyiz', 'Geçim sıkıntısı aldı başını gitti', 'En azından yaşamımızı sürdürmeye yetecek ücret istiyoruz' derken, başta Olay Medya ve Ayıntap Gazetesi gibi gazeteler olmak üzere, yerel basın çoğunlukla işçilerin haklı mücadelesini, Başpınar'a Darbe Vurma Girişimi, Provokatörlerin Oyununa Geliyorlar diyerek hedef gösterdi. Bir kaç istisna mecrâ hariç yerel gazetelerin emek düşmanı bu tutumunun aksine ulusal basında işçilerin bu direnişleri ve talepleri daha çok yer buldu. Ancak ulusal basında emekten yana muhalif basınla sınırlı kaldı.

PATRONLAR ORTAK HAREKET ETTİ

Eylemlerin bir ortak özelliği de patronların işçilerin talepleri karşısında ortak hareket etmesiydi. Patronlar, ağız birliği yapmışçasına eyleme çıkan her işçiye, bir kuruş fazlasını vermeyiz, beğenen çalışsın, beğenmeyen çalışmasın dedi. Örneğin Gürteks işçileri iş durdurduğunda, Şireci patronu Gürteks patronuyla fabrikada toplantı halindeydi. Örneğin Boyar Kimya patronu işçilere "bana kalsa size zam veririm ama diğer patronlarla ortak karar aldık, veremem" diyordu fabrika önünde.

KOLLUK KUVVETLERİNİN TUTUMU

Yaşanan eylemlerin bir diğer ortak özelliği de görevi kamunun güvenliğini sağlamak olan kolluk kuvvetlerinin hiç çekinmeden patronların safında yer almasıydı. Eylemlerine son vermeleri için işçiler üzerinde baskı kuran polisler, özellikle eylemlerin ikinci haftasından itibaren, fabrika dışında bekleyen işçileri trafiği engelledikleri gerekçesiyle fabrikaya sokmaya çalıştı. Boyar Kimya ve Özkaplan Halı Fabrikaları önünde polisler, kaldırımda bekleyen, kimsenin canına ya da malına zarar vermeyen, anayasanın kendilerine tanıdığı hakkı kullanan işçilere dağılmadıkları takdirde müdahale edeceklerini söyledi. İşçilerin eylemi tamamen meşru olmasına, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Kanununun tanıdığı hakkı kullanmalarına rağmen polisler işçilerin anayasal hakkını çiğneyerek işçileri zorla fabrikaya sokmaya çalıştı. Fabrikalar önüne otobüslerle çevik kuvvet getirildi. Bazı fabrikalarda polislerin uygulaması bununla da sınırlı kalmadı. Özkaplan Halı Fabrikası önünde bekleyen işçilere, üst düzey bir kamu görevlisi, verilen ücretin asgari ücretten yüksek olduğu, kabul etmeleri gerektiğini söyledi. Angora Halı önünde ise polisler patronun muhasebeciliğine soyunarak, verilen ücreti kabul etmeyen işçilerin ismini toplamaya çalıştı. .

Polislerin uygulamaları bununla da sınırlı değil. Sendikacılık faaliyetini yerine getiren, işçilerin eylemine desteğe giden BİRTEK-SEN genel başkanı Mehmet Türkmen, Boyar Kimya ve Özkaplan Halı fabrikalarının önünden patronların şikayeti gerekçe gösterilerek, ifadeye götürüldü. Üstelik bu, hakkında gözaltı ya da yakalama kararı olmadığı halde, rızası dışında zorla götürülerek, fabrika önünden bilinçli şekilde uzaklaştırma amacıyla gerçekleşti. Mehmet Türkmen, 7 gün üst üste 7 farklı patronun şikayetiyle karakola ifade vermeye gitti.

PATRONLAR YASA, HAK, HUKUK TANIMADI

Tüm bunlara patronların, işçilerin meşru ve haklı eylemleri karşısındaki düşmanca tutumu eşlik etti. İş bırakan işçilerin içinden eleme yapan patronlar, eylemlerde öne çıkan işçileri işten attı. Sendikal faaliyet yürüten BİRTEK-SEN yöneticileri hakkında asılsız suçlamalarda bulundu. Şireci Tekstil patronu, işçilerin 'İnsanca yaşamaya yetecek ücret' talebiyle verdiği mücadeleyi ezmek için, işçilere desteğe giden BİRTEK-SEN genel başkanı Mehmet Türkmen'i tehdit ettirdi.

İşçilerin meşru mücadelesini gayri meşru şekilde engellemeye çalışan, sendikacıların görevini yapmasına engel olan polisler hem Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Kanunu'nu hem Sendikalar Kanunu'nu çiğneyerek suç işledi. Aynı şekilde patronlar da işçilerin yasal haklarını kullanmalarına ve sendikacıların örgütlenme ve propaganda faaliyeti yürütmesine engel olmaya çalışarak suç işledi.

BUNDAN SONRA İŞÇİLERİ NELER BEKLİYOR?

İşçiler, tüketim mallarına gelen zamlar karşısında ücretlerin günden güne erimesinden kaynaklı harekete geçti ve giderek artan hayat pahalılığı, enflasyon, geçim derdi karşısında işçilerin mücadelesi sürecek. İnsanca yaşamaya yetecek ücret istemiyle işçiler yeni arayışlara girecek.

Patronlar, öteden beri olduğu gibi gelecekte de işçilerin taleplerini baskıyla ezmeye, anayasal hakları çiğnemeye devam edecek. Bunu tek başına bir patron olarak değil, farklı işverenlerle kurduğu birliğin sağladığı avantajlarla ve pek çok farklı olanakla yapacak. Patronlar, işçilerin sendikal örgütlenme faaliyetinin önüne türlü engeller çıkarmaya devam edecektir.

İşçilerin birlik halinde, örgütlü şekilde hareket etme ihtiyacı kendini daha da yakıcı şekilde hissettirecek. Bugün taleplerin tam anlamıyla karşılanamaması, eylemlerin büyük çoğunluğunun ücretlerde kısmi iyileştirmelerle sonuçlanması, eylemlerin bir öncülükten yoksun oluşu ortaya koyuyor ki, işçilerin kendi fabrikalarından başlayarak birliklerini güçlendirmeleri, kalıcı bir birliğe ve örgütlülüğe sahip olmaları şart. Sadece insanca yaşamaya yetecek ücret açısından değil, kalıcı bir birlik ihtiyacı insanca çalışma koşulları, iş güvencesi ve kazanımlarının kalıcı olabilmesi açısından da hayati öneme sahip. Eylemlerin sonucunda yaşanan işten atılmaların önüne geçmek için de birliğimizi korumaktan başka çaremiz yok. Görüyoruz ki patronlar kendi aralarında birlik ve kendilerine sunulan farklı olanakları da son zeresine kadar kullanıyorlar. Patronların kurduğu birlik karşısında, onların bize reva gördüğü kölelik koşullarına ve sefalet ücretine karşı da kendi birliğimizden başka gücümüz yok.

Polisin işçileri fabrikaya zorla sokmaya çalışması, çevik kuvvetin fabrika önüne yığılarak işçilere gözdağı vermesi, verilen zammı kabul etmelerini dayatması, işçileri bölmeye çalışması da Özkaplan Halı örneğinde olduğu gibi fabrika önünde işçilerin birliğini koruması sayesinde püskürtüldü.

Birliğimizi yakıcı bir sorun haline getiren bir diğer şey ise sendikal bürokrasinin, sarı sendikacılığın, patron işbirlikçisi sendikacılığın özellikle tekstil işkolunda sendikaları önemli ölçüde ele geçirmiş olması. Eyleme çıkan 32 fabrikanın önüne BİRTEK-SEN dışında tek bir sendika bile gitmedi, işçilerin mücadelesine destek olmak için bile bir tek sendika uğramadı. Boyar Kimyada gördük ki işçiler patrona karşı birleşip direnirken, fabrikada yetkili olan Öz İplik İş Sendikası ortada bile yoktu. Sendikalardaki hakim bu anlayışı da ancak işçilerin birliği, inisiyatif alması ve örgütlü mücadelesi ile aşabiliriz.

Başpınar'da bir ay içinde yaşanan eylemler bir kez daha gösterdi ki, işçiler kendi göbeğini kendisi kesmeye mecbur. Kaderini ne patronların ve patronlar adına hareket edenlerin ne de sendikal bürokrasinin insafına teslim edemez. Farklı fabrikalardan tekstil ve dokuma işçilerinin bir araya gelerek oluşturduğu BİRTEK-SEN, bu birlik ihtiyacına yanıt olabilmek için, kaderini patronların ve sendika ağalarının insafına terk etmemek için, 'İnsanca yaşamamıza yetecek bir ücret ve insanca bir yaşam' talebiyle başlayan direnişlerin, işçilerin deyimiyle 'Antepli işçilerin Ekmek kavgası'nın ortasında kuruldu.

Başpınar'da tekstil, dokuma ve deri işkolunda çalışan işçilere çağrımızdır. Kaderimizi, patronların, patron işbirlikçilerinin, patron temsilcilerinin, sendikal bürokrasinin insafına terk etmemek için, İnsanca yaşamaya yetecek bir ücret, insanca çalışma koşulları ve insanca bir yaşam için, BİRTEK-SEN çatısı altında örgütlenelim.

